

Dr. Dávid Lóránt

tanszékvezető főiskolai docens
KÁROLY RÓBERT FŐISKOLA
TURIZMUS TANSZÉK

A TURIZMUS JELENTŐSÉGE A VIDÉKFEJLESZTÉSben

Vidékfejlesztés

- Olyan komplex tevékenység, amelynek a végső célja, hogy a vidéki települések, és általában a vidék – elsődlegesen társadalmi érdekből – a társadalomban betöltött funkciók ellátására tartósan képes legyen.
- Magában foglalja a tanyák, a falvak és a kisvárosok fejlesztését, beleértve a vidéki térségekben folytatott gazdasági tevékenységeket, a foglalkoztatási és kereseti viszonyok javítását, a települése (lakossági) és termelő infrastruktúrát, az élő és épített környezet értékeinek megóvását és a vidéki közösségek fejlesztését is.
- A vidékfejlesztés különösen fontos területe, gyakran meghatározója az agrárgazdaság fejlesztése, illetve általában az ezzel kapcsolatos humán erőforrás fejlesztése.

Vidékfejlesztés

- **Vidék, a vidék lehatárolása az Európai Unióban:**
- A vidék (vidéki terület) lehatárolása a települések jellege szerint (falusi vagy vidéki, illetve városi) történt. Vidéki (falusi) jellegű az a település, melynek népsűrűsége nem több mint 100 fő/km².
- Az országnak a vidéki települések által lefedett részét tekintik vidéknek, az előbb írtak szerinti vizsgálat alapján az Európai Unió területének 81%-a vidék.
- A NUTS III szintű régiók **a vidéken élők aránya alapján a következő típusokba sorolhatók:**
 - **Városi meghatározottsági régiók** (predominantly urban regions), amelyekben a népességnek kevesebb, mint 15%-a él vidéki közösségekben (településeken).
 - **Jellemzően vidéki régiók** (significantly rural regions), amelyekben a népesség 15-50%-a él vidéki közösségekben (településeken).
 - **Vidéki meghatározottságú régiók** (predominantly rural regions), amelyekben a népesség több, mint 50%-a él vidéki közösségekben (településeken).
- **Az Unió vidéki jellegű régiói lefedik a teljes terület 84,6%-át, és vidéki jellegű régiókban él az össznépesség 40,5%-a.**

Vidékfejlesztés

- **A vidék lehatárolása Magyarországon:**
- E tekintetben nincs általános, hivatalos és végleges álláspont.
- A területfejlesztésről szóló törvény használja és – az alapfogalmak között – értelmezi a “mezőgazdasági vidékfejlesztés térségei (rurális térségek)” fogalmát, de ez nem fedi a vidék fogalmát. (“...ahol jelentős a mezőgazdaságban foglalkoztatottak, illetve a mezőgazdasággal foglalkozók aránya a foglalkoztatási szerkezetben, illetve a községekben, továbbá magas a kisvárosokban élő népesség aránya”.)
- Magyarország a SAPARD és AVOP tervében a vidék kiterjedéséről a következő áll: “Az Európai Unióban használt kritériumok szerint az összes terület döntő hányada (96,1%) vidéki térségnek minősül, ahol a népesség közel háromnegyede (73,6%) él”. Pályázati jogosultság: $115 \text{ fő/km}^2 >$ és 10.000 fő lakónépesség>
- Magyarországon az alapvetően vidéki térségek területi aránya lényegesen meghaladja a 15-ök uniójának hasonló jellemzőjét, e területek összes népességből való részesedése is nagyobb az akkori uniós tagországokban mérhető hányadnál.

Vidékfejlesztés

- **Miért van szükség vidékfejlesztésre?**
- **A gazdasági funkciók** sokszínűek, közöttük kiemelt jelentőségű a mező- és erdőgazdaság, a halászat, általában a megújuló nyersanyagok előállítása, de ide sorolandó a falusi turizmus és üdülés alapjainak megteremtése is.
- **Az ökológiai funkciók** elsődlegesen az élő környezet megóvásában jelentkeznek, nevezetesen az élet természeti alapjainak (föld, víz, levegő) védelmét, a táj-jelleg és a táji sokszínűség megóvását, a biológiai sokszínűség (bio-diverzitás) fenntartását, általában az ökológiai rendszer védelmét jelentik.
- **A társadalmi-kulturális funkciók** elsődlegesen a vidéki közösségek megtartására, a közösségek kulturális és más társadalmi tevékenységének fejlesztésére, a falu-város kapcsolatának erősítésére irányulnak.

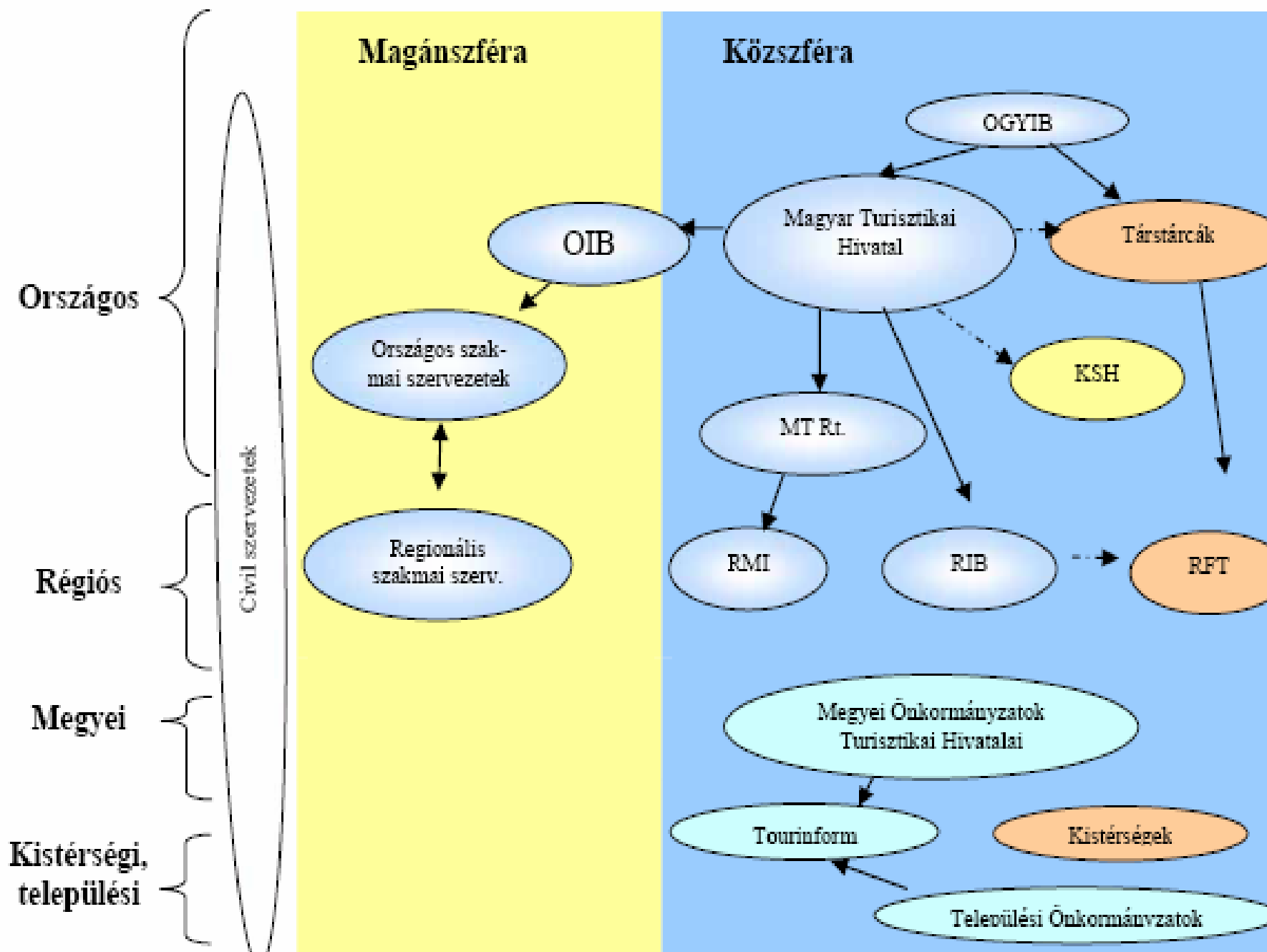
Területfejlesztés, vidékfejlesztés és turizmus

Területfejlesztés és turizmusfejlesztés:

- A **Magyar Turisztikai Hivatal** a kormány irányítása és mostanáig a **regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter** felügyelete alá tartozó szervezet.
- A 2005. január 1-jétől működő hivatal megalakítása a magyarországi turizmus fontosságát, illetve a turisztikai szakma elismertségét is jelentette, hiszen a turizmus állami szintű irányítását az önálló jogi személyiséggel rendelkező országos hatáskörű államigazgatási szervezet az eddigi legmagasabb szinten végezte. Feladata:
- A miniszter részére javaslatot tesz a turizmus rövid, közép- és hosszú távú céljainak kialakítására.
- Kidolgozza a turizmuspolitika koncepcióját, valamint ennek részeként a fejlesztési és marketingkonceptiót.
- Ellátja a Magyar Turizmus Zrt-vel kapcsolatos vagyonkezelői jogokat.
- A kormányzat jelenlegi átalakítása során a turizmus részben az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, részben a **Nemzeti Fejlesztési Tanács és a Fejlesztési Kabinet** felügyelete alá kerül.

Vidékfejlesztés:

- A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium felügyelete alatt.
- Agrár-vidékfejlesztési és –környezetgazdálkodási Főosztály/Vidékfejlesztési Osztály.
- A vidékfejlesztésen belül a falusi turizmus fejlesztése is.

Területfejlesztés, vidékfejlesztés és turizmus

Területfejlesztés és turizmusfejlesztés:

- A fejlesztési források a regionális operatív programokhoz (ROP) kapcsolódnak: kereskedelmi szálláshely-fejlesztés, attrakció-fejlesztés, vonzerők fejlesztése.

Vidékfejlesztés:

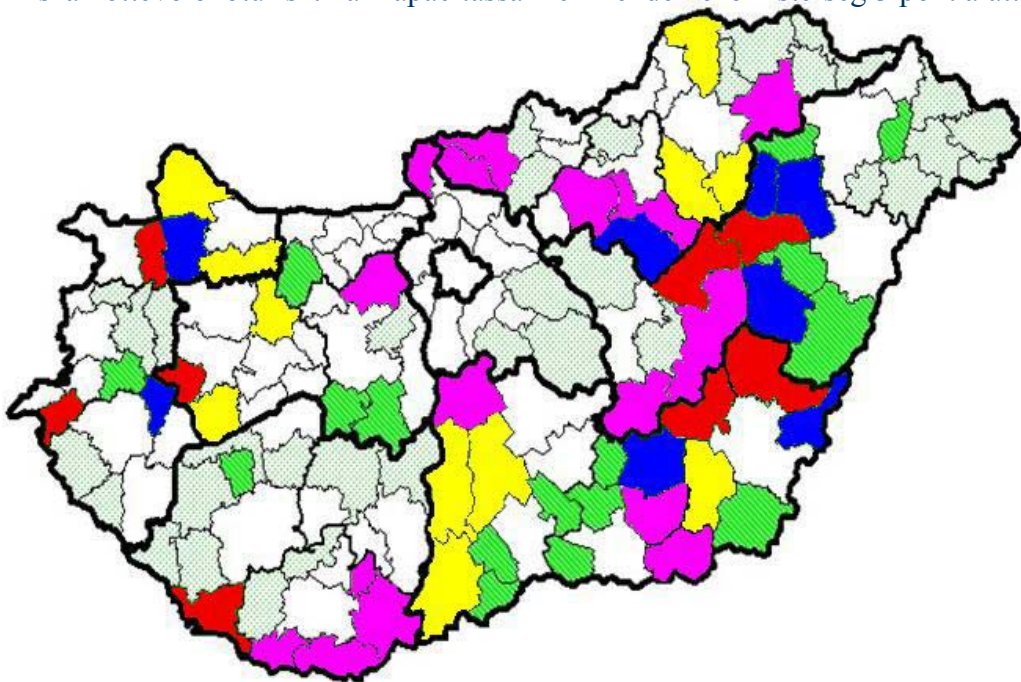
- A fejlesztési források az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Programhoz kapcsolódnak (AVOP): falusi turizmus és a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése:
 - falusi szálláshelyfejlesztés maximum 10 férőhelyig
 - gasztronómiai szolgáltatás (étkezés)
 - borturizmus
 - falusi vonzerők és szolgáltatások (öko-, sport-, aktív-, rendezvény-turizmus)
 - vidéki tematikus utak (dió, torma, szilva)
 - *természeti környezet egyre fontosabb tényező*

A vidéki kistérségek ökoturisztikai potenciál szerinti kategóriáinak elhelyezkedése

Forrás: alapadatok-KSH 2002, Magyar Turizmus RT 1998, Well-Press 2002 alapján Kóródi-Bakos 2006.

A kistérség területén lévő nemzeti park súlyszáma 5, a bemutatóhely, látogatóközpont 3 pontot, a tanösvény 2 pontot, a természetvédelmi terület 1 pontot kapott. A képzett kategóriák a súlyozott vonzerótényezők összege alapján:

- jelentős ökoturisztikai kapacitással rendelkező kistérség 6 pont felett
- ökoturisztikai kapacitással rendelkező kistérség 3 és 5 pont között
- számottevő ökoturisztikai kapacitással nem rendelkező kistérség 3 pont alatt.

	Jelentős ökopotenciállal rendelkező erőteljesen vidéki kistérség
	Jelentős ökopotenciállal rendelkező vidéki kistérség
	Ökopotenciállal rendelkező erőteljesen vidéki kistérség
	Ökopotenciállal rendelkező vidéki kistérség
	Ökopotenciállal nem rendelkező erőteljesen vidéki kistérség
	Ökopotenciállal nem rendelkező vidéki kistérség

A Tisza-tavi Turisztikai Régió turisztikai fejlesztési stratégiája

A Tisza-tavi Turisztikai Régió turizmusának legfontosabb alapja az egyedülálló természeti környezet, a Tisza-tó, és a régión Tiszaújvárostól Nagykörűig végighúzódó, 120 folyam-kilométeres Tisza szakasz. Ennek a területnek, ennek a tájnak a viszonylagos érintetlenségét kell megőrizni, hiszen ez jelenti a régió turizmusának elsődleges vonzerejét az idelátogatók számára. Ahogyan a Tisza és a Tisza-tó földrajzilag fölfogható a régió tengelyeként, ugyanúgy szükséges a régió turizmusának gerinceként felfogni az erre az adottságra épülő, a vízhez, a vízparthoz, a vizes élőhelyekhez kötődő turisztikai formákat.

Ugyanakkor nem megengedhető, hogy a régió turizmusa kettészakadjon, a Tisza és a Tisza-tó közvetlen közelében elhelyezkedő, turizmus szempontjából frekventált területekre, és a víztől távolabbi, „határvidéket, perifériát” szimbolizáló, alacsonyabb turisztikai jelentőséggel bíró területekre, amelyekből legfeljebb egy-egy település emelkedhet majd ki szigetszerűen, valamilyen speciális vonzerőnek, rendezvénynek, termálvíznek, stb. köszönhetően.

A vidéki (falusi) turizmus szerepe a Tisza-tavi Turisztikai Régió jövőjében

- A falusi turizmus reneszánsza felfogható vidéki családok újtó törekvéseként a rendszerváltozás utáni társadalmi átmenet kihívásaira. A spontán fejlődés után a vidéki turizmus az ezredfordulótól fokozatosan átkerült egy fejlettebb szakaszba.
- Mára a turizmuságazat is beemelte a falusi turizmust a többi turizmusformával egyenrangú taggá, szerepének tényleges kutatásával azonban mindmáig adósak vagyunk:
 - Vidékfejlesztésben betöltött tényleges szerepe
 - Munkahelyteremtő hatása
 - Multiplikátor hatása
 - Jövedelemteremtő képessége
 - GDP-hez való hozzájárulása
 - Családfenntartó szerepe
 - A beruházások megtérülési mutatói és versenyképessége

A Tisza-tavi Turisztikai Régió turisztikai jövőképe és a vidékfejlesztés

A Tisza-tavi Turisztikai Régió jövőképe a változatos attrakciók különböző formáira, a települések adottságai szerint differenciáltan, de összehangoltan épülő, a városok és falvak együttműködő hálózatából álló egységes régió. A turizmus szervesen beépül a lakosság és a települések életébe, egyik fontos eleme és húzóereje a helyi gazdaság felzárkóztatásának és fejlesztésének, egyben a legfőbb turisztikai vonzerőt jelentő természeti-környezeti értékek megóvásának és fenntartásának.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!